

EP dal zelenú novému systému finančného dohľadu v EÚ

Po vyše roku intenzívnych rokovaní o radikálnej reforme finančného dohľadu v Európe dnes Európsky parlament schválil balík reforiem, ktoré od budúceho roku zásadne zmenia spôsob fungovania bánk, trhov s cennými papiermi a poisťovní.

V Európe budú zriadené tri nové paneurópske orgány pre dohľad, ktoré nahradia poradné výbory, ktoré dosiaľ tento dohľad zabezpečovali. Na rozdiel od nich však budú mať nové inštitúcie omnoho rozsiahlejšie právomoci, ktoré, ako to umožňuje klauzula o revízii, budú môcť byť v budúcnosti ešte rozšírené. Okrem toho vznikne aj štvrtý orgán Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB), ktorého úlohou bude monitorovať situáciu a včasne varovať pred hromadiacim sa rizikom v európskom hospodárstve.

Nový systém by tak mal zabrániť nielen opakovaniu náhlych krachov bánk, ako sa to stalo v prípade banky Fortis, ale aj jednostrannému zákazu nekrytých špekulácií (tzv. naked short-selling) zo strany Nemecka alebo stratám, ktoré poisťovcom v Británii, Írsku a Nemeckou spôsobil krach poisťovne Equitable Life. Okrem toho by mal nový finančný dohľad posilniť jednotný trh EÚ v oblasti finančných služieb a lepšie chrániť investorov.

Kozmetická verzus zásadná reforma

Mnoho členských krajín podporovalo skôr obmedzenú reformu. V dôsledku toho predložila Európska komisia len veľmi obmedzené návrhy, ktoré podľa Európskeho parlamentu od začiatku neboli dostatočné. Parlamentní spravodajcovia od začiatku namietali, že je potrebné urobiť zásadnú reformu súčasného systému, aby bolo možné lepšie podchytiť rastúce riziká, a to predovšetkým prostredníctvom lepšej komunikácie medzi národnými regulačnými úradmi.

Podľa dohody, ktorú sa napokon podarilo dosiahnuť, sa z pôvodne poradných orgánov majú stať dozorné orgány so skutočnými právomocami, ktoré budú schopné riešiť spory medzi národnými regulačnými úradmi a dočasne zakázať rizikové finančné produkty a aktivity. V prípade, že národné regulačné úrady nepodniknú očakávané opatrenia, budú môcť nápravu od príslušnej finančnej inštitúcie (napr. od bánk) požadovať priamo európske orgány pre dohľad. Bežnou náplňou práce týchto paneurópskych orgánov bude koordinovať súčasný systém kolégií národných regulačných úradov, ktorých úlohou je dohliadať nad cezhraničnými finančnými inštitúciami.

Právomoci paneurópskych orgánov

V prípade, že sa národné regulačné úrady nezhodnú, ako riešiť situáciu v určitej finančnej inštitúcii, budú im môcť európske orgány pre dohľad dávať právne záväzné odporúčenia. Pokiaľ však ani tak nenájdu spoločnú reč, budú môcť príslušnú finančnú inštitúciu záväzne úkolovať priamo európske orgány.

Európske orgány budú tiež sledovať, ako si svoje povinnosti, ktoré im ukladá právo EÚ, plnia jednotlivé národné regulačné úrady.

Hlavným cieľom je ochrana spotrebiteľa

Tlačová správa

Vzhľadom na to, že finančné služby sú dnes stále zložitejšie, podarilo sa poslancom EP presadiť, aby bola venovaná mimoriadna pozornosť ochrane spotrebiteľa. Európske orgány budú mať právo sledovať zvláštne druhy finančných inštitúcií, finančných produktov či finančné činnosti, posudzovať, aké riziko predstavujú pre finančný trh a v prípade potreby vydávať varovania. V prípadoch, keď to umožňuje zvláštna finančná legislatíva, môžu európske orgány dočasne zakázať alebo obmedziť škodlivé finančné aktivity alebo produkty. Okrem toho budú môcť vyzvať Európsku komisiu, aby predložila návrh právneho predpisu, ktorý by tieto aktivity alebo činnosti zakázal natrvalo.

ESRB alebo rýchlejšie a lepšie varovania pre rizikom

Europoslanci presadili opatrenie, ktoré Európskemu výboru pre systémové riziká (ESRB) umožnia jednať rýchlo a jasne. ESRB má podľa nich vypracovať sadu spoločných ukazovateľov, ktoré umožnia jednotne posudzovať, aké veľké riziko a akého druhu je spojené s určitými cezhraničnými finančnými inštitúciami. Okrem toho má tiež ESRB pre jednotlivé úrovne rizika stanoviť odlišné farebné označenie.

Možnosť rozšírenia právomocí

Právomoci troch nových celoeurópskych orgánov pre finančný dohľad, ako aj právomoci ESRB môžu byť v prípade potreby v budúcnosti rozšírené. Konkrétne v prípade sektorových orgánov pre dohľad europoslanci presadili, že Komisia o tri roky posúdi, či je vhodné aj naďalej robiť oddelený dohľad nad bankami, poisťovňami a trhmi s cennými papiermi, či by bolo lepšie, aby tieto tri orgány sídlili na rovnakom mieste, a tiež či by ich právomoci v oblasti dohľadu mali byť rozšírené aj na finančné inštitúcie s celoeurópskou pôsobnosťou.

Úloha Európskeho parlamentu

Europoslancom sa podarilo zlepšiť demokratickú kontrolu nad celým systémom finančného dohľadu. Európsky parlament bude mať právo zamietnuť kandidátov navrhnutých na posty predsedov týchto nových celoeurópskych orgánov a bude sa môcť vyjadrovať k technickým štandardom a opatreniam. Predseda ESRB bude pravidelne na neverejných schôdzach informovať predsedu a podpredsedu parlamentného Výboru pre hospodárske a menové záležitosti o činnosti ESRB.

V prípade kritickej situácie budú mať podľa dnes schválených právnych predpisov Komisie, všetky tri európske orgány pre dohľad a ESRB právo vyhlásiť stav núdze. Na jeho vyhlásenie bude môcť Radu ministrov vyzvať aj Európsky parlament a to prostredníctvom svojho uznesenia alebo otázky na Komisiu alebo Radu.

Kontakt :

John SCHRANZ

ECON

BXL: (+32) 2 28 44264

STR: (+33) 3 881 74076

PORT: (+32) 498 98 14 02

EMAIL: econ-press@europarl.europa.eu

Ivana JANÍKOVÁ STAVROVSKÁ

Bratislava

STR: (+33) 3 881 74880

PORT: (+421) 905 215 051

EMAIL: TlacoveOddelenie-sk@europarl.europa.eu

EMAIL: ivana.janikova@europarl.europa.eu

ADDINFO: (+421) 259 203 295